

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/158/2022
Identifikačné číslo spisu: 6121542829
Dátum vydania rozhodnutia: 15.12.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:6121542829.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky D. I., nar. XX. G. XXXX, trvale bývajúcej v U. U. - S., U. X, toho času bývajúcej v C. XX, R. I., N. XXX, Č. M., zastúpenej AK JUDr. Repáň a partneri, s. r. o., so sídlom v Martine, M. R. Štefánika 25, proti osobe, ktorá podľa navrhovateľky porušuje právo (otcovi maloletého dieťaťa) D.M. Ď., nar. X. Z. XXXX, bývajúcemu v U., S. XX, zastúpenému JUDr. Ladislavom Faludim, advokátom so sídlom vo Vidinej, 9. mája 20, v konaní o návrat maloletého dieťaťa W. Ď.O., nar. XX. I. XXXX, toho času bývajúcej u otca v U.B., S. XXX/XX, zastúpenej opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, F. Lehára 18, do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/139/2021, o dovolaní otca maloletej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. mája 2022 sp. zn. 15CoP/19/2022, 27CoPno/1/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“, alebo „okresný súd“) uznesením z 28. januára 2022, č. k. 37P/139/2021-153 rozhodol, že: „I. nariaďuje návrat maloletej W. Ď., nar. XX.X.XXXX do krajiny jej obvyklého pobytu, do Českej republiky; II. nariaďuje otcovi maloletej W. Ď.O., nar. XX.X.XXXX navrátiť maloletú W. Ď., nar. XX.X.XXXX na územie Českej republiky, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia; III. V prípade, že otec maloletú W. Ď., nar. XX.X.XXXX nevráti na územie Českej republiky v súlade s výrokom II. tohto uznesenia, je matka maloletej W. Ď., nar. XX.X.XXXX oprávnená po uplynutí stanovenej lehoty maloletú W. Ď., nar. XX.X.XXXX prevziať za účelom jej navrátenia do krajiny obvyklého pobytu maloletej, do Českej republiky; IV. Vo zvyšnej časti súd návrh zamietá; V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľka (matka maloletej) sa návrhom podaným na okresnom súde dňa 23. novembra 2021 domáhala návratu maloletej do krajiny obvyklého pobytu, do Českej republiky z dôvodu, že maloletá je zadržovaná otcom v obci U., okres W. napriek jej výslovnému nesúhlasu, ktorý matka otcovi prezentovala opakovane od augusta 2021 do

jesene 2021. Otec napriek opakovaným sľubom návrat s maloletou do Českej republiky nerealizoval a dňa 6. novembra 2021 jej odmietol maloletú odovzdať. Matka maloletej poukázala, že otec porušuje jej právo na starostlivosť o dieťa, pričom odlúčenie maloletej od matky môže výrazne negatívnym spôsobom ovplyvniť vývoj dieťaťa vzhľadom na jeho nízky vek. Okresný súd vo veci vykonal pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie. Vo veci aplikoval čl. 3 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25. októbra 1980 (ďalej len „Dohovor“ resp. „Haagsky dohovor“), tiež články 12, 13, 19, 20 Dohovoru, čl. 2 ods. 9, ods. 11, čl. 10 a čl. 11 ods. 4 Nariadenia rady (ES) č. 220/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len „Nariadenie“). Zaoberal sa v prvom rade otázkou obvyklého pobytu, pričom mal preukázané, že maloletá sa narodila v C., kde po narodení žila spoločne s rodičmi. Po vykonanom dokazovaní, poukazujúc na ustálenú súdnu prax európskej judikatúry, v zmysle ktorej ujma, na ktorú poukazuje článok 13 písm. b/ Dohovoru, nemôže vzniknúť z odlúčenia dieťaťa od rodiča, ktorý dieťa neoprávnene premiestnil, alebo dieťa neoprávnene zadržáva, mal okresný súd za preukázané, že vo veci maloletej došlo k medzinárodnému únosu a v zmysle Dohovoru i Nariadenia je povinnosť maloleté dieťa vrátiť do krajiny obvyklého pobytu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti návrhu matky vyhovel a nariadil návrat maloletej do krajiny jej obvyklého pobytu, ktorým je Česká republika. Pokiaľ sa navrhovateľka domáhala úpravy styku otca s maloletou, návrh zamietol, pretože dané práva nie sú predmetom návratového konania. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie otca maloletej uznesením z 18. mája 2022 sp. zn. 15CoP/19/2022 rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., II., III. a V. ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP (výrok I.), rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok II.). Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav veci, posúdil všetky relevantné skutočnosti týkajúce sa návratového konania, rozhodnutie náležite odôvodnil, pričom aplikoval správne právne normy, ktoré správne interpretoval aj s odkazom na judikatúru. Súd prvej inštancie v tomto konaní správne riešil len to, či nariadi alebo nenariadi návrat dieťaťa, pričom skúmal, ktorý štát je štátom obvyklého pobytu a či dieťa bolo premiestnené neoprávnene. O zverení maloletej do starostlivosti, o výživnom, styku rodičov s maloletou bude rozhodovať súd v krajine obvyklého pobytu. V konaní boli podľa názoru odvolacieho súdu preukázané všetky predpoklady čl. 3 Haagskeho dohovoru. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v nadväznosti na § 52 CMP.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal otec maloletej (ďalej aj „dovolaťel“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Namietal, že odvolací súd sa v odôvodnení nevyporiadal s podstatnými tvrdeniami a námietkami uvádzanými v odvolaní, odôvodnenie je zjavne protirečivé, popierajúce pravidlá formálnej a právnej logiky, zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti keď odvolací súd namiesto racionálneho vyporiadania sa s námietkami odporcu sa obmedzil na skonštatovanie správnosti dôvodov napádaného rozhodnutia s poukazom na ustanovenie § 387 CSP. Otec maloletej navrhol, aby dovolací súd uznesením zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň navrhol aby mu dovolací súd priznal náhradu trov konania.

4. Matka maloletej sa k dovolaniu otca písomne nevyjadrila. Kolízny opatrovník vo vyjadrení uviedol, že zotrúva na všetkých svojich doterajších písomných ako aj ústnych vyjadreniach.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal účastník konania zastúpená v súlade so zákonom, bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že jej dovolanie nie je prípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci, ktorá je upravená v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, v zmysle ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú

ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

8. Dovolateľ napadol uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté vo veci neoprávneného premiestnenia alebo zadržania maloletého dieťaťa do cudziny.

9. V konaní o návrat maloletého do cudziny pri jeho neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (§ 123 až § 134 CMP), ktoré treba odlišovať od konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 až § 122 CMP), súd rozhoduje o tom, či premiestnenie alebo zadržanie maloletého bolo neoprávnené a či je daný niektorý z dôvodov na nenariadenie návratu maloletého (§ 123 ods. 1 CMP); dokazovanie v tomto konaní vykonáva len v rozsahu potrebnom na zistenie skutočností významných podľa odseku 1 (§ 123 ods. 2 CSP).

10. V konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania ide o čo najrýchlejšie navrátenie dieťaťa tam, kde predtým žilo a kde môže byť v súlade s právom meritórne rozhodnuté o úprave pomerov k dieťaťu. Z toho dôvodu zakotvuje právna úprava konania o návrat maloletého do cudziny viaceré inštitúty majúce za cieľ rýchle rozhodnutie vo veci a tým aj skrátenie doby neoprávneného premiestnenia alebo zadržania maloletého. Práve preto tiež vylučuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu vydanému v tomto konaní.

11. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/181/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 20/2017) konštatoval, že § 76 CMP treba považovať za osobitné ustanovenie vo vzťahu k všeobecnej úprave dovolania obsiahnutej v CSP. Toto ustanovenie obsahuje výpočet rozhodnutí, proti ktorým dovolanie nie je prípustné, a to ani z dôvodov upravených všeobecným procesným predpisom. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí uzavrel, že prípustnosť dovolania podaného od 1. júla 2016 proti uzneseniu vydanému odvolacím súdom v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania je v zmysle § 76 CMP vylúčená a nemôže ju založiť ani prípadná procesná vada konania uvedená v § 420 CSP.

12. Nadväzujúc na právne úvahy uvedené v judikáte R 20/2017 a prihliadajúc na ďalšie rozhodnutia dovolacieho súdu (1Cdo/207/2017, 2Cdo/260/2018, 6Cdo/2/2017) dospel najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/238/2018 k záveru, podľa ktorého prípustnosť dovolania proti uzneseniu vydanému odvolacím súdom v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania nemôže založiť ani okolnosť, ktorá by inak bola relevantná podľa § 421 ods. 1 CSP. Rovnaké právne závery prijal najvyšší súd tiež v konaniach sp. zn. 1Cdo/89/2018, 6Cdo/62/2018 a 6Cdo/171/2018.

13. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade dovolanie nie je procesne prípustné ani podľa § 420 písm. f/ CSP, ani podľa § 421 ods. 1 CSP. Podané dovolanie preto odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

14. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.